

NÁRODNÁ RADA OBČANOV
SO ZDRAVOTNÝM
POSTIHNUTÍM V SR

Sociálna integrácia a jej výzvy _

Anna Reháková

28.11.2012 Bratislava

Autorka:

- Riaditeľka NROZP v SR www.nrozp.sk
- Členka monitorovacieho výboru MZ
- Viac ako 5 rokov podpredsedníčka AOPP-dobrovoľníčka
- Spoluautorka viacerých výskumov v oblasti patientskej problematiky a zamestnávania OZP
- Spoluautorka publikácií o ľuďoch so ZP a pre ľudí so ZP

NROZP v SR

- Združuje 20 organizácií rôznych druhov zdravotného postihnutia
- Je členskou organizáciou EDF- partner EK, EP,
- Pomáha pri aplikácii smerníc a nariadení EÚ (v súčasnosti v autobusovej doprave)
- V spolupráci s EDF sa podieľa na tvorbe stratégií, nariadení a smerníc týkajúcich sa OZP
- Poskytuje informácie v oblasti spoločných politík EÚ týkajúcich sa OZP (informácie z Bruselu a do Bruselu)
- Podieľa sa na implementácii a monitoringu Dohovoru o právach OZP, vrátane sociálnej integrácie

Oblasti pôsobnosti

- Napomáha vytváraníu životných podmienok pre OZP
- **Prioritou je oblasť legislatívy**
- NROZP a jej členské organizácie realizujú množstvo **projektov** – z nich veľká časť je zameraná na vzdelávanie OZP a možnosti zamestnávania
- Zabezpečuje **informovanie OZP** predovšetkým o nových možnostiach pri zvyšovaní kvality živote OZP a ich rodín
- Realizuje aktivity zamerané na postupné **odstraňovanie diskriminácie** z dôvodu ZP, veku a pohlavia
- Podieľa sa na **scitlivovaní vzťahov** zdravej verejnosti voči OZP

NÁRODNÁ RADA OBČANOV
SO ZDRAVOTNÝM
POSTIHNUTÍM V SR

Prečo zamestnávať OZP?

Osoby so zdravotným postihnutím sú často rovnako kvalifikačne zdatné, spoľahlivé a zodpovedné ako zdraví zamestnanci.

Spektrum zdravotných postihnutí je veľmi rôznorodý a do značnej miery individuálny, preto očakávania obmedzení vyplývajúcich zo zdravotného postihnutia môžu byť úplne iné ako skutočnosť.

Príklady z praxe

- Osoby so zrakovým postihnutím a telesným postihnutím sa osvedčili pri práci s informačnými technológiami.
- Na druhej strane, ak má niekto napr. problém so sluchom, je úplne alebo čiastočne nepočujúci, neznamená to, že môže pracovať v hlučnom prostredí vo výrobe. Veľký hluk im môže spôsobiť stratu zostatku sluchu. Je však množstvo profesií, v ktorých sa osvedčili.
- Uplatnenie osôb s telesným postihnutím nie je obmedzené len na bezbariérový prístup, plnohodnotnými zamestnancami môžu byť aj keď budú pracovať napr. z domu.

NÁRODNÁ RADA OBČANOV
SO ZDRAVOTNÝM
POSTIHNUTÍM V SR

Kto je občan so zdravotným postihnutím? (pre účely zamestnania)

Občan so zdravotným postihnutím je **občan uznaný za invalidného** občana podľa § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť **nad 40%**).

Posudzovanie miery invalidity určuje sociálna poisťovňa na základe nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Nie je totožné s určením ťažkého zdravotného postihnutia, o ktorom rozhoduje úrad práce sociálnych vecí a rodiny. Pre účely zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím je rozhodujúce určenie miery poklesu vykonávať zárobkovú činnosť – invalidita

NÁRODNÁ RADA OBČANOV
SO ZDRAVOTNÝM
POSTIHNUTÍM V SR

Kde hľadať informácie a pomoc?

INTEGROVANÝ SYSTÉM TYPOVÝCH POZÍCIÍ – bezplatný pomocník pre všetkých na trhu práce je prehľadná sústava informácií o aktuálnom svete práce. Pomáha zorientovať sa na trhu práce a vyhľadávať zamestnanie s ohľadom na zdravotné obmedzenie uchádzača o zamestnanie.

Internetové prehliadače práce ako je www.profesia.sk a pracovné agentúry sprostredkujúce zamestnanie.

Jednoduchým spôsobom hľadania zamestnania sú internetové prehliadače práce s aktuálnymi pracovnými ponukami a možnosťami zaregistrovať uchádzača o zamestnanie, ktorý má zdravotné postihnutie. Databáza uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím umožňuje zamestnávateľom, ktorí majú záujem zamestnať osobu so zdravotným postihnutím, nájsť si vhodného zamestnanca.

Projekty, ktorými sa snažíme presvedčať...

- **Sociálne partnerstvá pre monitoring a odstraňovanie diskriminácie na trhu práce: ocenený francúzskym ministerstvom školstva a ministerstvom práce :**
 - **výsledok: začali sme spoluprácu s IBM pri vzdelávaní OZP**
 - začali sme spoluprácu s pracovným portálom Profesia**

Realizovali sme dva prieskumy zamerané na zamestnávanie OZP:

Problémy, bariéry, nedostatky:

- z pohľadu osôb so ZP**
- z pohľadu zamestnávateľov**

Čo sme zistili?

Názory občanov

- Záujem o prácu na kratší pracovný úväzok, flexibilnú pracovnú dobu, individuálny pracovný režim,
- Málo informácií o voľných pracovných miestach pre OZP
- Nedostatok možností zvýšenia kvalifikácie, rekvalifikácia

Potešiteľné zistenia:

- **Rozhľadnosť** OZP v oblasti zamestnávania,
- Objektívne hodnotenie situácie samotnými OZP (ich vlastné rezervy, pomenovanie potrieb)
- **Pomenovanie riešiteľných problémov:**
primeraná komunikácia a vystupovanie na verejnosti: malá sebaistota, plachosť, nedostatok komunikačných zručností, hlavne pri styku s neznámymi ľuďmi – teda aj potencionálnymi zamestnávateľmi...

Názory zamestnávateľov:

- Takmer polovici zamestnávateľov chýbajú informácie o možnostiach podpory a zvýhodnení pri zamestnávaní OZP
- Viac ako polovica opýtaných priznala, že nemajú informácie o možnostiach, schopnostiach, obmedzeniach ľudí so ZP
- Viac ako 2/3 nevedeli kde hľadať pomoc pri riešení problémov v súvislosti so zamestnávaním OZP
- O možnostiach spolupráce s organizáciami OZP nemalo informácie takmer 4/5 opýtaných

Pozitíva

- Vzárástol počet zamestnávateľov, ktorí majú záujem zamestnať osoby so ZP,
- Rastie počet mladých ľudí so ZP s vyšším vzdelaním, záujmom pracovať
- Mladí (s vyšším vzdelaním) sa orientujú skôr na otvorený trh práce, samopodnikanie, rodinné podnikanie
- Podarilo sa nám presadiť do legislatívy viacero návrhov, ktoré vzišli z projektu

Príklady dobrej praxe

- **Vysoké školy majú vybudované centrá, ktoré pomáhajú študentom so ZP – UK BA, TU Košice**
- **IBM – spolupráca s NROP v SR**
- **OZP zamestnávajú OZP – formou chránených dielní**
- **Zamestnávajú sa v doteraz pre nich „nedostupných oblastiach a pozíciách“**
- **OZP zamestnávajú zdravých zamestnancov**

Medzinárodný projekt NROZP

- Zameranie projektu: dobré príklady z praxe v oblasti zamestnávania mladých ľudí so ZP
- Realizátori projektu: zahraničné výskumné inštitúcie:
Holandsko, Írsko, Poľsko...
- NROZP v SR ako jediné občianske združenie
- Výstupy z projektu vysoko hodnotené EK, použiteľné v ďalšej praxi

- **Stále sa učíme...aj pri pohovoroch s OZP:**

- potrebné podrobné informácie o požiadavkách zamestnávateľa
- hovoriť o potrebách zamestnanca (úprava pracoviska, pracovný asistent, zdravotné obmedzenia)
- Príklad zlej praxe – človek na ktorom postihnutie nie je viditeľné

Nebojme sa zamestnávať OZP

- Zdravotné postihnutie neznamená neschopnosť
 - Kvalifikácia, pracovné zručnosti sú často na úrovni ostatných zamestnancov
 - Potrebujú primerané podmienky na prácu
 - Dôležitá je vzájomná komunikácia
 - Aj ľudia s mentálnym postihnutím vedia a chcú pracovať
 - Tak ako medzi zdravými aj medzi OZP sú šikovní zamestnanci a „problematickí“ zamestnanci
- Takže, prečo vlastne nezamestnávať OZP???

Ďakujem za pozornosť

rehakova@nrozp.sk

www.nrozp.sk

www.nrozp-mosty.sk